

C/2024/3809

27.6.2024

Konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie wkładu sportu organizowanego samodzielnie we wspieranie aktywnego i zdrowego stylu życia w Unii Europejskiej

(C/2024/3809)

RADA I PRZEDSTAWICIELE RZĄDÓW PAŃSTW CZŁONKOWSKICH ZEBRANI W RADZIE,

PRZYWOŁUJĄC:

1. Artykuł 6 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), który przyznaje Unii Europejskiej kompetencje do prowadzenia działań w obszarze sportu mających na celu wspieranie, koordynowanie lub uzupełnianie działań państw członkowskich, oraz artykuł 165, zgodnie z którym Unia przyczynia się do wspierania europejskich przedsięwzięć w zakresie sportu, uwzględniając jego szczególnie charakter, jego struktury oparte na zasadzie dobrowolności oraz uwzględniając jego funkcję społeczną i edukacyjną.
2. Plan prac Unii Europejskiej w dziedzinie sportu na lata 2021–2024 ⁽¹⁾ i określony w nim obszar priorytetowy „promocja uczestnictwa w sporcie i prozdrowotnej aktywności fizycznej” oraz cel przewodni polegający na zwiększeniu uczestnictwa w „prozdrowotnej aktywności fizycznej w celu promowania aktywnego i przyjaznego dla środowiska stylu życia, spójności społecznej i aktywności obywatelskiej”.
3. Zalecenie Rady w sprawie propagowania we wszystkich sektorach prozdrowotnej aktywności fizycznej ⁽²⁾, w którym podkreślą się, że korzyści płynące z aktywności fizycznej przez całe życie, w tym z regularnych zajęć sportowych i ruchu przez całe życie, są ogromne.
4. Wyniki specjalnego badania Eurobarometr 525 na temat sportu i aktywności fizycznej, które wskazały na to, że nadal istnieje silna potrzeba promowania sportu i regularnej aktywności fizycznej, szczególnie pośród obywateli powyżej 24 roku życia, których regularna aktywność fizyczna często maleje z wiekiem ⁽³⁾.
5. Zmienioną Europejską Kartę Sportu wydaną przez Radę Europy, której celem jest umożliwienie każdej osobie uczestnictwa w sporcie, w szczególności zapewnienie wszystkim uprawiania sportu w bezpiecznym, zabezpieczonym i zdrowym środowisku ⁽⁴⁾.
6. Rezolucję Parlamentu Europejskiego pt. „Zintegrowane podejście do polityki sportowej: dobre zarządzanie, dostępność i uczciwość” ⁽⁵⁾, w szczególności jej pkt 75, w którym apeluje się do państw członkowskich, by przeznaczały więcej środków finansowych na otwarte publiczne tereny sportowe i place zabaw, tak aby ułatwić dostęp do sportu masowego;

ODNOTOWUJĄC, ŻE:

7. Do celów niniejszych konkluzji za sport organizowany samodzielnie uznaje się wszystkie formy aktywności fizycznej, które mogą odbywać się w otoczeniu nieformalnym, najczęściej w czasie wolnym, w ramach których nie stosuje się rygorystycznych formalnych reguł sportowych i które niekoniecznie odbywają się na zasadzie współzawodnictwa. Aktywność taka może odbywać się w warunkach lokalnych i nieformalnych, takich jak parki i osiedla, ale także w ramach infrastruktury sportowej, indywidualnie lub zbiorowo, na przykład z przyjaciółmi, współpracownikami i członkami rodziny.
8. Obywatele UE coraz częściej angażują się w aktywność fizyczną w różnych przestrzeniach i wykorzystują otoczenie nieformalne, takie jak parki, inne miejsca na wolnym powietrzu lub własny dom, do uprawiania sportu i prowadzenia aktywności fizycznej – na pewnym etapie życia ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ Rezolucja Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie planu prac Unii Europejskiej w dziedzinie sportu (na okres 1 stycznia 2021 r. – 30 czerwca 2024 r.), Dz.U. C 419 z 4.12.2020, s. 1.

⁽²⁾ Zalecenie Rady z dnia 26 listopada 2013 r. w sprawie propagowania we wszystkich sektorach prozdrowotnej aktywności fizycznej, Dz.U. C 354 z 4.12.2013, s. 1.

⁽³⁾ Komisja Europejska, Specjalne badanie Eurobarometr 525 „Sport i aktywność fizyczna (2022)”, 2268/SP525, pełne sprawozdanie, s. 6, wrzesień 2022 r.

⁽⁴⁾ Zalecenie w sprawie zmienionej Europejskiej Karty Sportu, CM/Rec(2021)5. Przyjęte przez Komitet Ministrów w dniu 13 października 2021 r. na 1414. posiedzeniu Delegatów Ministrów, art. 1 ust. 1 lit. b).

⁽⁵⁾ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 2 lutego 2017 r. pt. „Zintegrowane podejście do polityki sportowej: dobre zarządzanie, dostępność i uczciwość” (2016/2143(INI)), Dz.U. C 252 z 18.7.2018, s. 2.

⁽⁶⁾ Komisja Europejska, Specjalne badanie Eurobarometr 525 „Sport i aktywność fizyczna (2022)”, 2268/SP525, pełne sprawozdanie, s. 35–38, wrzesień 2022 r.

9. Co trzecia osoba dorosła w Europie nie spełnia kryteriów określonych w wytycznych Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) dotyczących aktywności fizycznej, a co najmniej połowa dorosłych w Europie w ogóle nie ćwiczy ani nie uprawia sportu, przy czym niższy wskaźnik aktywności odnotowuje się wśród kobiet, osób starszych i grup o niższym statusie społeczno-ekonomicznym ⁽⁷⁾.
10. Dane na temat siedzącego trybu życia pokazują, że prawie 40 % Europejczyków siedzi przez ponad pięć i pół godziny dziennie, a wskaźnik ten jest wyższy wśród pracowników umysłowych, osób na stanowiskach kierowniczych, studentów i osób bezrobotnych ⁽⁸⁾.
11. Głównymi przeszkodami w uprawianiu sportu, jak wskazują różne badania, są brak czasu, brak motywacji, koszty, problemy zdrowotne i niechęć do współzawodnictwa ⁽⁹⁾. Sport organizowany samodzielnie może również pomóc w przezwyciężeniu niektórych z tych przeszkód i zachęcić do udziału w sporcie, ponieważ daje cenne możliwości uczestnictwa pod względem czasu potrzebnego na daną aktywność, poziomu zaangażowania, sprzętu, infrastruktury i kosztów.

PODKREŚLAJĄC, ŻE:

12. Sport organizowany samodzielnie wraz ze sportem zorganizowanym mogą również odgrywać pozytywną rolę w zwiększaniu uczestnictwa w sporcie i prozdrowotnej aktywności fizycznej z myślą o promowaniu aktywnego, zdrowego i zrównoważonego stylu życia, a także spójności społecznej i aktywnego obywatelstwa.
13. Różne formy działalności sportowej, tj. sport zorganizowany i sport organizowany samodzielnie, należy uznać za elementy, które uzupełniają wysiłki na rzecz promowania aktywnego i zdrowego stylu życia i mają duży potencjał wywierania na siebie wzajemnie korzystnego wpływu.
14. Brakuje europejskich badań i danych dotyczących konkretnie uczestnictwa obywateli w sporcie samodzielnie organizowanym.
15. Inwestycje w jakąkolwiek formę uczestnictwa w sporcie mogą generować pozytywną społeczną stopę zwrotu z inwestycji (SROI) ⁽¹⁰⁾.
16. Uprawianie sportu organizowanego samodzielnie powinno być bezpieczne i dostępne dla wszystkich; aktywność ta powinna stanowić płaszczyznę, na której każdy może bezpiecznie ćwiczyć – niezależnie od płci, wieku, orientacji seksualnej, kondycji fizycznej, niepełnosprawności lub pochodzenia.
17. Rozwiązania cyfrowe mogą odegrać ważną rolę w zwiększaniu uczestnictwa i promowaniu aktywności fizycznej; zapewniają one cenne wsparcie dla uprawiania sportu i mogą pomóc władzom publicznym i organizacjom sportowym uzyskać głębszą wiedzę na temat osób zaangażowanych w sport organizowany samodzielnie i udzielać tym osobom wsparcia.
18. Osoby uprawiające sport organizowany samodzielnie powinny mieć możliwość korzystania z odpowiednich wytycznych i informacji pomagających w lepszym korzystaniu z dostępnych zasobów i narzędzi, takich jak media społecznościowe i cyfrowe aplikacje i narzędzia związane ze zdrowiem, sportem i sprawnością fizyczną.

ZWRACAJĄ SIĘ DO PAŃSTW CZŁONKOWSKICH, BY NA ODPOWIEDNIM SZCZEBLU:

19. W odniesieniu do zdrowia, dobrostanu i włączenia społecznego
 - a) promowały i wspierały polityki ułatwiające uprawianie sportu organizowanego samodzielnie jako sposobu zachęcania do aktywności fizycznej i sportu przez całe życie oraz propagowania ich korzystnego wpływu na dobrostan i zdrowie fizyczne i psychiczne obywateli ⁽¹¹⁾;

⁽⁷⁾ OECD/WHO (2023), sprawozdanie pt. Step Up! Przeciwdziałanie problemowi niedostatecznej aktywności fizycznej w Europie, OECD Publishing, Paryż, s. 25.

⁽⁸⁾ Komisja Europejska, Specjalne badanie Eurobarometr 525 „Sport i aktywność fizyczna (2022)”, 2668/SP525, pełne sprawozdanie, s. 31, wrzesień 2022 r.

⁽⁹⁾ Komisja Europejska, Specjalne badanie Eurobarometr 525 „Sport i aktywność fizyczna (2022)”, 2668/SP525, pełne sprawozdanie, s. 18, wrzesień 2022 r.

⁽¹⁰⁾ OECD/WHO (2023), sprawozdanie pt. Step Up! Przeciwdziałanie problemowi niedostatecznej aktywności fizycznej w Europie, OECD Publishing, Paryż, s. 3.

⁽¹¹⁾ Zwłaszcza wśród kobiet, dzieci, młodzieży, osób starszych, osób odizolowanych, osób z niepełnosprawnościami lub cierpiących na choroby przewlekłe, osób biernych zawodowo, osób o ograniczonych zasobach finansowych i wśród mniejszości.

- b) zachęcały do sportu organizowanego samodzielnie jako sposobu na zapobieganie zagrożeniom związanym z chorobami niezakaźnymi i jako sposobu na promowanie prozdrowotnej aktywności fizycznej, na przykład w szkołach, placówkach opieki zdrowotnej (w tym w placówkach opiekuńczo-pielęgnacyjnych), w miejscu pracy i w ramach otwartych imprez w społecznościach lokalnych ⁽¹²⁾;
- c) promowały uczestnictwo w sporcie w otoczeniu nieformalnym wśród mieszkańców miast i wsi na obszarach, na których nie ma wystarczającej liczby obiektów sportowych i przestrzeni publicznych odpowiednich do uprawiania sportu;
- d) analizowały potencjał zalecania aktywności fizycznej jako sposobu promowania sportu i aktywności fizycznej w otoczeniu zorganizowanym i nieformalnym ⁽¹³⁾. Pracownicy służby zdrowia mogą odgrywać kluczową rolę w zalecaniu i zachęcaniu do angażowania się w sport lub aktywność fizyczną odpowiednią do stanu zdrowia poszczególnych osób, w ścisłej współpracy z wykwalifikowanymi specjalistami w dziedzinie sportu.
20. W odniesieniu do uprawiania sportu
- a) wspierały na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym inicjatywy polityczne, środki i kampanie publiczne promujące wśród obywateli korzyści płynące ze sportu i aktywności fizycznej oraz dostępność sportu i aktywności fizycznej, w tym w otoczeniu nieformalnym;
- b) w stosownych przypadkach opracowywały i rozpowszechniały wytyczne, we współpracy z ruchem sportowym, dotyczące sposobów angażowania się w sport organizowany samodzielnie, na przykład w zakresie treningów i zasad bezpieczeństwa;
- c) promowały rozwój, w miarę możliwości, narzędzi umożliwiających osobom uprawiającym sport organizowany samodzielnie łatwe uzyskiwanie doradztwa i wyszukiwanie specjalistów, szczególnie trenerów ⁽¹⁴⁾, którzy odbyli certyfikowane szkolenie;
- d) promowały i wspierały inicjatywy społeczności lokalnych, które zachęcają do uczestnictwa w sporcie w otoczeniu nieformalnym, we współpracy z instytucjami kształcenia i szkolenia, organizacjami młodzieżowymi, klubami sportowymi, klubami fitness, stowarzyszeniami osób starszych i stowarzyszeniami sąsiedzkimi;
- e) w stosownych przypadkach współpracowały z ruchem sportowym w celu rozwijania lub poszerzania oferty rekreacyjnych zajęć sportowych w klubach sportowych;
- f) podnosiły świadomość, na przykład poprzez kampanie informacyjne, na temat potencjalnych zagrożeń ⁽¹⁵⁾ związanych z korzystaniem z mediów społecznościowych i aplikacji cyfrowych oraz narzędzi związanych ze zdrowiem, sportem i sprawnością fizyczną. Takie media społecznościowe oraz aplikacje i narzędzia cyfrowe mogą jednak być również przydatne w motywowaniu i podtrzymywaniu aktywności fizycznej obywateli.
21. W odniesieniu do rozwoju umiejętności, uczenia się pozaformalnego i nieformalnego oraz wolontariatu
- a) dążyły do zapewnienia uznawanych i mających wysoką jakość możliwości zdobywania umiejętności dla instruktorów, trenerów i wolontariuszy, w tym tych działających w otoczeniu nieformalnym, z naciskiem na sprawność, bezpieczeństwo i czerpanie przyjemności z aktywności;
- b) rozważyły tworzenie zachęt dla trenerów i wolontariuszy, działających w sporcie zorganizowanym, by wnosili swój wkład w rozmaite formy aktywności sportowej, i w stosownych przypadkach uznawały ich wysiłki, na przykład poprzez przyznawanie honorowych dyplomów, nagród lub publiczne wyrażanie uznania;
- c) zachęcały do uprawiania sportu organizowanego samodzielnie w ramach uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, w szczególności dzieci i młodzież, które mogą uczyć się nowych umiejętności poprzez rekreacyjne zajęcia sportowe, rozwijając podstawowe umiejętności potrzebne do przejścia do uprawiania sportu zorganizowanego i uczyć się, jak uprawiać sport bezpiecznie.

⁽¹²⁾ Działanie organizowane i odbywające się na poziomie lokalnym.

⁽¹³⁾ Takie inicjatywy mogą być również współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego+ i Programu UE dla zdrowia.

⁽¹⁴⁾ Zdefiniowani w konkluzjach Rady na temat roli trenerów w społeczeństwie, Dz.U. C 423 z 9.12.2017, s. 6.

⁽¹⁵⁾ Takimi kwestiami mogą być na przykład: nieodpowiednie metody treningowe, rola influencerów zajmujących się sportem i sprawnością fizyczną, wpływ mediów społecznościowych na postrzeganie ciała, reklamy produktów poprawiających wydolność.

22. W odniesieniu do planowania przestrzennego i infrastruktury
- wspierały polityki promujące tworzenie zrównoważonej i dostępnej infrastruktury, takiej jak parki, ścieżki, place zabaw i przestrzenie aktywne ⁽¹⁶⁾, które to miejsca sprzyjają uprawianiu przez obywateli sportu organizowanego samodzielnie;
 - promowały międzysektorową współpracę między organami publicznymi, ruchem sportowym i innymi odpowiednimi interesariuszami w celu większego uwzględnienia infrastruktury sportowej w polityce planowania przestrzennego, tak by tworzyć przestrzenie, które są łatwo dostępne i w których łatwo jest uprawiać wszelkie rodzaje sportu i aktywności fizycznej;
 - nadal promowały aktywną mobilność, taką jak chodzenie pieszo, jazda na rowerze i inne formy aktywnego codziennego przemieszczania się, a także rozwój ścieżek rowerowych i tras przyjaznych dla pieszych;
 - w miarę możliwości przyczyniały się do udostępniania publicznej infrastruktury sportowej osobom uprawiającym sport organizowany samodzielnie;
 - zachęcały do działań na rzecz rozwoju sportu regionalnego, w tym sąsiedzkiej infrastruktury sportowej, za pośrednictwem Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.
23. W odniesieniu do rozwiązań cyfrowych
- propagowały korzystanie z platform cyfrowych w celu lepszego rozpowszechniania wśród obywateli informacji na temat możliwości uprawiania sportu i istniejących obiektów sportowych oraz w celu poprawy widoczności tych kwestii, na przykład informacji na temat dostępności, stanu i wskaźnika obłożenia;
 - przeanalizowały sposoby gromadzenia i wykorzystywania danych w celu nakreślenia obrazu i oceny aktywności sportowej poszczególnych osób uprawiających sport organizowany samodzielnie, a także ich ewentualnych potrzeb.

ZWRACAJĄ SIĘ DO KOMISJI, BY:

24. Nadal promowała wszelkie formy uczestnictwa w sporcie za pośrednictwem Europejskiego Tygodnia Sportu i przyszłych kampanii uświadamiających związanych z promocją sportu i aktywności fizycznej.
25. Umożliwiła prowadzenie dyskusji na szczeblu europejskim na temat inicjatyw i dobrych praktyk, tak by władze publiczne i organizacje sportowe mogły rozwijać dialog z osobami uprawiającymi sport organizowany samodzielnie.
26. W odniesieniu do planowania przestrzennego i infrastruktury
- nadal propagowała korzystanie z istniejących możliwości finansowania – w szczególności EFRR, EFS+, LIFE i RRF – w celu dalszego rozwoju dostępnych i zrównoważonych przestrzeni publicznych i infrastruktury sportowej, zgodnie z Europejskim Zielonym Ładem;
 - zwiększała wiedzę na temat inicjatywy SHARE 2.0, której celem jest ustrukturyzowanie i wzmocnienie współpracy i wymiany wiedzy na temat takich kwestii jak dostęp do finansowania UE, zdrowie, innowacje i zrównoważoność.
27. W odniesieniu do dostępności dowodów i danych
- uwzględniła sport organizowany samodzielnie w przyszłych sondażach i badaniach, aby przyczynić się do dostępności cennych danych na temat aktualnych tendencji i praktyk sportowych związanych z takim rodzajem sportu;
 - w dalszym stopniu wykorzystywała wnioski płynące z opracowanego przez nią w 2021 r. sprawozdania na temat analizy innowacyjnych praktyk w UE zmierzających do promowania sportu poza tradycyjnymi strukturami ⁽¹⁷⁾, które pozwala zrozumieć, w jaki sposób uprawianie sportu ewoluuje w dzisiejszym społeczeństwie i w jaki sposób ruch sportowy dostosowuje się do tej ewolucji – poprzez uwzględnianie i monitorowanie dalszego rozwoju sytuacji, w tym w kontekście wdrożenia zalecenia w sprawie prozdrowotnej aktywności fizycznej ⁽¹⁸⁾.

⁽¹⁶⁾ Taka infrastruktura często ma charakter innowacyjny, elastyczny i modułowy i może być umieszczana w różnych miejscach w zależności od codziennych zwyczajów mieszkańców.

⁽¹⁷⁾ Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Edukacji, Młodzieży, Sportu i Kultury, *Mapping of innovative practices in the EU to promote sport outside of traditional structures* [Analiza innowacyjnych praktyk w UE zmierzających do promowania sportu poza tradycyjnymi strukturami], sprawozdanie końcowe dla Komisji Europejskiej, Urząd Publikacji, 2021 r.

⁽¹⁸⁾ Zalecenie Rady z dnia 26 listopada 2013 r. w sprawie propagowania we wszystkich sektorach prozdrowotnej aktywności fizycznej, Dz.U. C 354 z 4.12.2013, s. 1.

ZWRACAJĄ SIĘ DO RUCHU SPORTOWEGO I INNYCH ODPOWIEDNICH INTERESARIUSZY, BY:

28. Nadal współpracowali z władzami publicznymi w zakresie opracowywania polityk sportowych, które są dostosowane do wszystkich form uprawiania sportu, w tym sportu organizowanego samodzielnie, oraz dostosowywali ofertę sportową do najnowszych trendów w stylu życia i bieżących oczekiwań obywateli.
 29. Pogłębiali współpracę w zakresie sposobów dzielenia się zasobami (obiektami i sprzętem) z osobami niebędącymi członkami klubów sportowych w celu promowania uczestnictwa w sporcie i aktywności fizycznej w otoczeniu nieformalnym.
 30. Organizowali imprezy sportowe na szczeblu społeczności lokalnych obejmujące zarówno zawody jak i rekreacyjne zajęcia sportowe i promowali formy mentoringu dla osób uprawiających sport organizowany samodzielnie, prowadzonego przez trenerów i sportowców działających na zasadzie wolontariatu (na przykład udzielanie wskazówek dotyczących bezpieczeństwa i treningów).
 31. Zachęcali kluby sportowe do pewnej elastyczności, tak by umożliwiły swobodne uprawianie sportu bez grafików, robienia rezerwacji lub konieczności przystąpienia do drużyny.
 32. Wspierali rozwój oferty rekreacyjnych zajęć sportowych w klubach sportowych w celu zróżnicowania ich działalności i przyciągnięcia nowych członków.
-

ZAŁĄCZNIK

ŹRÓDŁA

- Konkluzje Rady na temat roli trenerów w społeczeństwie, Dz.U. C 423 z 9.12.2017, s. 6.
- Rezolucja Rady w sprawie planu prac UE w dziedzinie sportu na lata 2021–2024, Dz.U. C 419 z 4.12.2020, s. 1.
- Konkluzje Rady w sprawie wpływu pandemii COVID-19 na sektor sportu i odbudowy tego sektora, Dz.U. C 214 I z 29.6.2020, s. 1.
- Konkluzje Rady w sprawie promowania współpracy międzysektorowej na rzecz sportu i aktywności fizycznej w społeczeństwie, Dz.U. C 419 z 4.12.2020, s. 18.
- Konkluzje Rady na temat aktywności fizycznej przez całe życie, Dz.U. C 501 I z 13.12.2021, s. 1.
- Konkluzje Rady w sprawie sportu i aktywności fizycznej jako obiecujących czynników zmiany zachowań sprzyjającej zrównoważonemu rozwojowi, Dz.U. C 170 z 25.4.2022, s. 1.
- Konkluzje Rady w sprawie zrównoważonej i dostępnej infrastruktury sportowej, Dz.U. C 494 z 28.12.2022, s. 1.
- Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Edukacji, Młodzieży, Sportu i Kultury, *Mapping of innovative practices in the EU to promote sport outside of traditional structures* [Analiza innowacyjnych praktyk w UE zmierzających do promowania sportu poza tradycyjnymi strukturami], sprawozdanie końcowe dla Komisji Europejskiej, Urząd Publikacji, 2021 r.
- Komisja Europejska, Specjalne badanie Eurobarometr 525 „Sport i aktywność fizyczna (2022)”, 2668/SP525, wrzesień 2022 r.